

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Kž I 207/05
25.05.2006. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Slobodana Rašića, predsednika veća, dr Gligorija Spasojevića, mr Sretka Jankovića, Predraga Gligorijevića i Dragomira Milojevića, članova veća, sa savetnikom Aleksandrom Simić, zapisničarem, u krivičnom predmetu protiv optužene AA, zbog krivičnog dela pronevere iz člana 251. stav 3. u vezi stava 1. KZ RS i krivičnog dela falsifikovanja službene isprave iz člana 248. stav 3. u vezi stava 2. i 1. KZ RS, odlučujući o žalbi branioca optužene, izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Smederevu K.br.20/03 od 30.11.2004.godine, nakon održane javne sednice veća, u smislu odredbe člana 375. ZKP-a, doneo je dana 25.05.2006. godine

P R E S U D U

UVAŽAVANJEM žalbe branioca optužene AA i po službenoj dužnosti, PREINAČUJE SE presuda Okružnog suda u Smederevu K.br.20/03 od 30.11.2004. godine u pogledu pravne ocene dela i odluke o kazni, tako što Vrhovni sud krivičnopravne radnje optužene AA, opisane pod tačkom 1. izreke pobijane presude kvalifikuje kao krivično delo pronevere iz člana 364. stav 2. u vezi stava 1. KZ-a, za koje joj primenom odredbi člana 56. i 57. KZ-a, utvrđuje kaznu zatvora u trajanju od 10-deset meseci, a krivičnopravne radnje optužene opisane pod tačkom 2. izreke prvostepene presude kvalifikuje kao krivično delo falsifikovanja službene isprave iz člana 357. stav 3. u vezi stava 2. i 1. KZ-a, za koje joj utvrđuje kaznu zatvora u trajanju od 3-tri meseca, pa je OSUĐUJE na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 1-jedne godine, u koju kaznu joj se ima uračunati vreme provedeno u pritvoru od 10.12.2002. do 27.12.2002. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog suda u Smederevu, K.br.20/03 od 30.11.2004. godine, optužena AA, oglašena je krivom zbog izvršenja krivičnog dela pronevere iz člana 251. stav 3. u vezi stava 1. KZ RS i krivičnog dela falsifikovanja službene isprave iz člana 248. stav 3. u vezi stava 2. i 1. KZ RS, pa ih sud primenom navedenih zakonskih propisa i odredbi članova 3, 5, 33, 38, 41, 42. i 43. OKZ-a, prethodno utvrdio pojedinačne kazne i to za krivično delo iz člana 251. stav 3. u vezi stava 1. KZ RS, kaznu zatvora u trajanju od jedne godine i četiri meseca i za krivično delo iz člana 248. stav 3. u vezi stava 2. i 1. KZ RS kaznu zatvora u trajanju od četiri meseca, pa ju je primenom odredbi člana 48. i 50. OKZ-a, osudio na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od jedne godine i šest meseci, u koju joj se ima uračunati vreme provedeno u pritvoru od 10.12.2002. do 27.12.2002. godine. Optužena je obavezana da oštećenom "BB" isplati iznos od 852.309,72 dinara, na ime naknade štete u roku od 15 dana po pravnosnažnosti presude pod pretnjom izvršenja, a oštećena "BB" je za višak odštetnog zahteva do 1.000.138,72 dinara je upućena na parnicu. Optužena je obavezana da plati sudu na ime troškova krivičnog postupka 10.000,00 dinara i na ime paušala iznos od 3.000,00 dinara u roku od 15 dana od pravnosnažnosti presude, pod pretnjom izvršenja.

Protiv navedene presude žalbu je blagovremeno izjavio branilac optužene advokat AB, zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede krivičnog zakona i odluke o krivičnoj sankciji, sa predlogom da Vrhovni sud ukine pobijanu presudu ili da istu preinači u pogledu odluke o krivičnoj sankciji i optuženu blaže kazni. Branilac je tražio da sa optuženom bude obavešten o sednici veća.

Republički javni tužilac je dopisom Ktž.br.334/05 od 28.02.2005. godine predložio da Vrhovni sud odbije kao

neosnovanu žalbu branioca optužene i prvostepenu presudu potvrđi.

Vrhovni sud je održao sednicu veća u prisustvu optužene AA i njenog branioca advokata AB, a u odsustvu uredno obaveštenog Republičkog javnog tužioca, pa pošto je u svemu postupljeno u smislu člana 375. ZKP-a, Vrhovni sud je razmotrio spise predmeta, zajedno sa pobijanom presudom koju je po službenoj dužnosti ispitao u smislu člana 380. ZKP-a i žalbom, pa je po oceni žalbenih navoda i predloga, našao:

Pobijanom presudom, kao i postupkom koji je prethodio donošenju iste nisu učinjene bitne povrede odredaba krivičnog postupka, niti je njome povređen krivični zakon na štetu optužene, a na koje povrede Vrhovni sud kao drugostepeni povodom žalbe u smislu člana 380. ZKP-a pazi po službenoj dužnosti.

Vrhovni sud nalazi da se neosnovano žalbom branioca optužene pobija prvostepena presuda zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 368. stav 1. tačka 11. ZKP-a, navodima da prvostepeni sud nije razjasnio odlučne činjenice, kao i da je presuda nerazumljiva u delu odluke o krivičnoj sankciji.

Ovo stoga što je izreka prvostepene presude jasna i razumljiva i sadrži jasne i neprotivurečne razloge o svim odlučnim činjenicama iz kojih se pouzdano zaključuje kako je optužena izvršila predmetna krivična dela i koje su sve radnje preduzete radi izvršenja istih. Takođe iz navedenih razloga se vidi koji dokazi potvrđuju odlučne činjenice izvršenja krivičnih dela i kako je prvostepeni sud cenio izvedene dokaze, u pogledu svih važnih činjenica i okolnosti u predmetnoj krivičnopravnoj stvari. Pored toga, prvostepeni sud je pravilno našao da olakšavajuće okolnosti na strani optužene, bliže navedene u obrazloženju navedene presude opravdavaju primenu odredbi o ublažavanju kazne – čl.42. i 43. OKZ-a, a time što o tome nije dao razloge u obrazloženju nije učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka, koja bi dovela do ukidanja presude, kako se to neosnovano ističe u žalbi.

Pobijajući prvostepenu presudu zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, žalbom branioca optužene se osporavaju činjenična i pravna utvrđenja prvostepenog suda, ponavljaju navodi odbrane optužene i ističe da se prvostepeni sud zadovoljava nalazom i mišljenjem veštaka dipl. ekonomiste VV, iskazima svedoka GG i DD, predpostavljenih lica optužene, okolnosti da je dolazilo do reklamacije potrošača na pomenutim izvršenim uplatama, ali da prvostepeni sud nije izvršio dovoljnu proveru iskaza saslušanih svedoka, niti je u dovoljnoj meri proveravao navode odbrane optužene.

Iznete žalbene navode Vrhovni sud ocenjuje kao neosnovane.

Ovo stoga što je prvostepeni sud na osnovu izvedenih i pravilno ocenjenih svih dokaza, bliže označenih u obrazloženju pobijane presude i iznete odbrane optužene, na nesumnjiv način utvrdio da je optužena u vreme, mestu i na način bliže opisani u izreci prvostepene presude izvršila krivična dela koja su joj stavljena na teret.

Naime, činjenično stanje u pogledu oba krivična dela prvostepeni sud je pravilno i u potpunosti utvrdio pre svega na osnovu odbrane optužene AA koja je u potpunosti priznala izvršenje krivičnih dela i svoju krivičnu odgovornost, na osnovu izjava svedoka ĐĐ – direktora dela preduzeća, EE operatora za unošenje podataka, ŽŽ – šefa Ekonomsko – finansijske službe, GG – šefa Finansijske operative, ZZ – šefa prodaje, II – glavnog blagajnika, JJ – radnika Pravne službe ovlašćenog preduzeća, jj1, jj2 i jj3 – blagajnika, kao i uvidom u dokumentaciju i na osnovu nalaza i mišljenja veštaka finansijske struke VV i njegovog iskaza datog na glavnom pretresu i ostalih pismenih dokaza u spisima predmeta. Pri tome je pravilno zaključio prvostepeni sud da je priznanje optužene u delu koji se odnosi na radnje izvršenja krivičnih dela verodostojno, detaljno i uverljivo, imajući u vidu da je optužena u svojoj odbrani ostala dosledna do kraja glavnog pretresa i u bitnom je saglasna sa izjavama njenih koleginica, kao i nadležnih rukovodilaca. Međutim, kada su u pitanju razlozi uzimanja novca, kao i lica kojima je optužena uzeti novac pozajmljivala i iznos takvih pozajmica, pravilno prvostepeni sud nije prihvatio odbranu optužene, jer je nelogično da optužena navodi da je novac davala mnogima, negde oko 80-oro ljudi, ali ih pri tom nije imenovala, niti je označila iznose koje je pozajmljivala, kao ni rokove vraćanja, a znala je da će ukoliko joj navedene osobe ne vrate novac sama snositi iznose manjka. Pored toga i iznosi koje optužena navodi kao vrednosti pozajmice su znatno niži u odnosu na utvrđeni manjak, jer su saslušani svedoci ZZ i jj4 koje je optužena sama navela, potvrdili da su od optužene uzimale pozajmice, ali u znatno manjim iznosima od onih koje je optužena istakla, kao i da su sva dugovanja prema njoj izmirile, pri čemu je samo optužena izjavila da je za svoju potrebu uzela oko 56.000,00 dinara. Osim toga, prvostepeni sud je u obrazloženju svoje presude dao jasne i uverljive razloge zašto nije prihvatio ni deo odbrane optužene da deo iznosa ne pripada njoj nego nekom drugom blagajniku, a da je njoj prenesen zloupotrebom pečata ili zamenom priznanica i da je pretrpela krađu novca, obzirom da nije pružila nikakav dokaz za svoje tvrdnje, imajući u vidu i činjenicu da je kao blagajnik dužila pečat i bila obavezna da se o

njemu stara i za njega odgovarala. Pored toga, kako je optužena predala šefu Finansijske operative GG 818 priznanica, to pravilno zaključuje prvostepeni sud da navedene priznanice ne bi mogle biti kod optužene da je do zloupotrebe ili zamene pečata došlo.

Sledstveno tome, suprotni žalbeni navodi branioca optužene ocenjuju se kao neosnovani i istima se u suštini ponavljaju navodi odbrane optužene a koje je prvostepeni sud cenio kako je to napred navedeno, dajući jasne i uverljive razloge u obrazloženju svoje presude, koje u svemu kao pravilne prihvata i ovaj sud kao drugostepeni.

Prema tome, Vrhovni sud nalazi da je prvostepeni sud pravilno i u potpunosti utvrdio sve odlučne činjenice, kako one koje čine objektivna obeležja krivičnih dela u pitanju, tako i činjenice i okolnosti koje se tiču subjektivnog odnosa optužene prema učinjenim delima.

Na tako pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje prvostepeni sud je pravilno primenio krivični zakon kada je našao da su se u krivičnopравnim radnjama optužene stekla sva zakonska obeležja krivičnog dela pronevere iz člana 251. stav 3. u vezi stava 1. KZ RS i krivičnog dela falsifikovanja službene isprave iz člana 248. stav 3. u vezi stava 2. i 1. KZ RS, za koja ju je i oglasio krivim, pa se neosnovano žalbom pobija prvostepena presuda i zbog povrede krivičnog zakona. Naime, ne mogu se prihvatiti navodi iz žalbe da je optužena izvršila krivično delo posluge, a ne pronevere jer je prema žalbenim navodima novac koji je uzimala iz blagajne pozajmljivala kako za sebe, tako i za druge radnike oštećenog preduzeća, koji dug nisu vratili. Ovo stoga, što je prvostepeni sud pravilno radnje optužene opisane u izreci pobijane presude kvalifikovao kao krivično delo pronevere iz člana 251. stav 3. u vezi stava 1. KZ RS, a imajući u vidu radnje izvršenja – prisvajanje novca, kao i nameru optužene koja nije bila usmerena na vraćanje novca, a što je prvostepeni sud na nesumnjiv način utvrdio, kako je to napred navedeno.

Međutim, budući da je 01.01.2006. godine stupio na snagu Krivični zakonik („Sl. glasnik RS“, br.85/05 od 06.10.2005. godine), to je Vrhovni sud povodom žalbe, a po službenoj dužnosti, ispitujući vremensko važenje krivičnog zakonodavstva, našao da se u smislu člana 5. stav 2. KZ u odnosu na krivičnopравne radnje optužene opisane pod tačkom 1. izreke prvostepene presude ima primeniti pravna kvalifikacija krivičnog dela pronevere iz člana 364. stav 2. u vezi stava 1. KZ-a, a u odnosu na krivično pravne radnje optužene opisane pod tačkom 2. izreke pobijane presude pravna kvalifikacija krivičnog dela falsifikovanja službene isprave iz člana 357. stav 3. u vezi stava 2. i 1. KZ-a, a obzirom da je navedenim zakonskim odredbama propisana blaža kazna. Stoga je Vrhovni sud odlučujući povodom žalbe branioca optužene, a po službenoj dužnosti iz napred navedenih razloga preinačio prvostepenu presudu u pogledu pravne ocene dela kako je to napred navedeno.

Ispitujući prvostepenu presudu u delu odluke o kazni Vrhovni sud nalazi da je žalba branioca optužene u ovom delu osnovana.

Po nalaženju Vrhovnog suda osnovano se žalbom branioca optužene ukazuje da je prvostepeni sud optuženoj izrekao kaznu zatvora u dužem vremenskom trajanju od potrebnog da bi se njome postigla svrha kažnjavanja. Naime, prvostepeni sud je pravilno od olakšavajućih okolnosti od strane optužene cenio priznanje optužene koje je dala prilikom zaključenja glavnog pretresa, da je porodična žena i majka troje dece, od kojih je samo jedno mlađi punoletnik, da je neosuđivana, da je delimično otklonila štetne posledice izvršenog krivičnog dela pronevere pošto je jedan deo proneverenog novca u iznosu od 217.000,00 dinara platila tj. uplatila na račun oštećenog preduzeća, kao i činjenicu da je u poslovanju oštećenog preduzeća bilo puno propusta i proizvoljnosti sa manjkom adekvatne kontrole, što je ohrabrialo optuženu da izvrši ova krivična dela. Međutim, Vrhovni sud nalazi da prvostepeni sud nije dao adekvatan značaj napred navedenim i pravilno utvrđenim olakšavajućim okolnostima na strani optužene, koje i po nalaženju ovoga suda, a odsustvu otežavajućih okolnosti imaju karakter naročito olakšavajućih okolnosti i opravdavaju primenu instituta ublažavanja kazne – član 56. i 57. KZ-a. Stoga je Vrhovni sud, a imajući u vidu i društvenu opasnost izvršenih krivičnih dela i stepen krivice optužene, dajući adekvatan značaj olakšavajućim okolnostima na strani optužene, optuženoj za krivično delo pronevere iz člana 364. stav 2. u vezi stava 1. KZ-a, primenom čl.56. i 57. KZ-a, utvrdio kaznu zatvora u trajanju od 10 meseci i za krivično delo iz člana 357. stav 3. u vezi stava 2. i 1. KZ-a kaznu zatvora u trajanju od 3-tri meseca, a zatim je osudio na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 1-jedne godine uz uračunavanje pritvora. Ovako odmerena kazna, po nalaženju Vrhovnog suda predstavlja pravu meru za ostvarivanje svrhe kažnjavanja propisane članom 42. KZ-a.

Sa iznetih razloga, a na osnovu odredbe člana 391. i 388. ZKP-a, Vrhovni sud je doneo odluku kao u izreci presude.

Zapisničar, Predsednik veća-sudija,

Aleksandra Simić, s.r. Slobodan Rašić, s.r.

Za tačnost opravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

lji